

Vegleiðing frá Arbeiðs- og brunaeftirlitinum

Arbeiðsumhvørvi

Hvílutíð og frísamdøgur

Mars 2019

Hvat er ein vegleiðing frá Arbeiðs- og brunaeftirlitinum?

Endamálið við vegleiðingum frá Arbeiðs- og brunaeftirlitinum er at vegleiða, hvussu ásetingar í lóggávu skulu skiljast/tulkast. Vegleiðingar verða brúktar til at:

- greina út orð og setningar í reglunum
- greiða frá, hvussu krøvini í reglunum kunnu lúkast í royndum
- greiða frá vitan um at tulka reglu í sambandi við dómar
- greiða frá, hvussu viðkomandi lóggáva er samansett, og hvørji øki hon umfatar

Er ein vegleiðing frá Arbeiðs- og brunaeftirlitinum bindandi?

Vegleiðingar frá Arbeiðs- og brunaeftirlitinum eru ikki beinleiðis bindandi fyri virki, aðrir myndugleikar, trygdarskipanir e.o., men vegleiðingarnar tulka reglur (lógir og kunngerðir), sum eru bindandi.

Arbeiðs- og brunaeftirlitið setir ikki onnur krøv, um t.d. eitt virki hevur gjørt sum tilskilað í eini vegleiðing.

Virkini kunnu loysa uppgávuarnar á annan hátt, men Arbeiðs- og brunaeftirlitið metir tá, um hesin háttur er eins tryggur og í samsvari við reglurnar.

Meira kunning

Meira kunning og vegleiðing er at finna á heimasíðuni hjá Arbeiðs- og brunaeftirlitinum, www.arb.fo

Arbeiðs- og brunaeftirlitið

Eirargarður 2, 2.hædd

FO-100 Tórshavn

+ 298 66 44 00

arb@arb.fo

Innleiðing

Arbeidstíð er tann tíðin, ið arbeiðstakarin er arbeiðsgevaranum til taks. Ávís krøv eru fyri, hvussu arbeiðið verður skipað í mun til arbeiðstíð og hvílutíð.

Arbeiðsumhvørvislógin krevur, at arbeiðið er skipað og lagt til rættis soleiðis, at tað við atliti at trygd og heilsu er fult forsvarligt. Arbeiðsgevarin eigur tí undir øllum umstøðum at gera eina meting av, um arbeiðstíðirnar eru forsvarligar í mun til trygd og heilsu hjá starvsfólkunum. Arbeiða starvsfólk í skiftandi vaktum ella náttarvaktum, eiga serlig atlit at verða tikin at hesum.

Hvíld og frí frá arbeiði hava stóran týdning fyri bæði arbeiðstakaran og arbeiðsgevaran. Fær arbeiðstakarin ikki tað hvíld, honum tørvar, kann hetta hava neiligar heilsuligar ávirkanir á arbeiðstakaran. Trot á hvíld kann eisini hava við sær, at fleiri mistøk verða gjørd í arbeiðinum, at minni kemur burturúr arbeiðinum, eins og trygdin á arbeiðsplássinum kann gerast verri av hesum.

Endamálið við hesi vegleiðing er at greiða frá teimum reglum, ið arbeiðsumhvørvislógin ásetur um hvílutíð og frísamdøgur.

Gevið gætur, at fyri starvsfólk undir 18 ár eru serligar reglur galdandi. Víst verður á hesar reglur á síðu 4.

Hvílutíð

Arbeiðið skal skipast soleiðis, at starvsfólk fáa eina hvílutíð á í minsta lagi 11 samanhangandi tímar innan hvørt tíðarskeið á 24 tímar. Hvørt tíðarskeið á 24 tímar byrjar, tá ið arbeiðið byrjar.

Møgulig undantøk frá 11 tíma hvílutíðini

Í ávísam førum kunnu undantøk gerast frá 11 tíma hvílutíðini. Hvílutíðin kann tá minkast niður í í minsta lagi 8 tímar. Undantøk kunnu gerast við:

- Arbeiði í fiskavirkjum í háveiðutíðini.
- Árstíðarbundnum arbeiði í byggi- og verkayrki.
- Vaktarskifti á virkjum, sum hava vaktarskipan, tá partarnir á arbeiðsmarknaðinum semjast um tað.
- Inn- og uppskiping og neyðugum arbeiði, sum hartil hoyrir, so sum goymslu og pakkhúsarbeiði.
- Arbeiði í landbúnaðinum.

Arbeiði sunnu- og halgidagssamdøgur

Starvsfólk mugu ikki regluliga arbeiða sunnu- og halgidagssamdøgur, uttan so at halgidagsarbeiðið er til samfelagsins frama ella er neyðugt fyri at varðveita virðir.

Halgidagssamdøgur skulu liggja innan fyri tíðarskeiðið frá kl 22:00 kvøldið fyri halguna til kl 08:00 morgunin eftir halguna.

Starvsfólk, ið regluliga arbeiða sunnudag, hava rætt til at halda frí mitt í viku samsvarandi tal av arbeiðstímum, sum arbeitt varð farna sunnudagin.

Onnur undantøk í mun til hvílutíð og frísamdøgur

Um náttúruviðurskifti, vanlukkur, maskinbrek ella tilíkt kemur óvart á og hefur við sær, at ólag kemur í raksturin á arbeiðsplássinum, kunnu undantøk frá hvílutíðini verða givin, til raksturin aftur er fingin í lag.

Gevið gætur, at øll undantøk skulu skrásetast. Arbeiðsgevarin hefur ábyrgdina av skrásetingini.

Fyritreytir fyri at fáa undantøk frá hvílutíðini kunnu eisini gerast, um:

- útinnan av arbeiðinum ella arbeiðið er av slíkum slag, at tað ikki kann útsetast.
- serligir arbeiðshættir gera frávik rímilig.

Avtalur um undantøk

Har serligar umstøður gera seg galdandi fyri ávís fakøki ella arbeiðsgreinar, kunnu avtalur um undantak gerast í mun til hvílutíð og frísamdøgur.

Við avtalu millum avvarðandi arbeiðsgevarafelag og avvarðandi løntakarafelag kann Arbeiðs- og brunaeftirlitið góðkenna undantøk í mun til hvílutíð og frísamdøgur.

Fráboðan um einstøk undantøk

Undantak frá eini einstakari hvílutíð ella einstøkum frísamdøgri kann gerast. Arbeiðs- og brunaeftirlitið skal tå hava fráboðan um hetta áðrenn.

Um tað ikki bar til at útvega undantaksloyvi frá Arbeiðs- og brunaeftirlitinum áðrenn, skal undantakið skjótast gjørligt fráboðast Arbeiðs- og brunaeftirlitinum á arb@arb.fo og avrit skal sendast trygdarumboði/álitisfólkinum.

Undantøk fyri persónar í hægri størvum

Um neyðugt kunnu undantøk frá hvílutíðini og frísamdøggrinum gerast fyri:

1. Persónar í hægri størvum, ið bert ella fyri tað mesta útinna leiðandi arbeiði og ikki mugu fylgja vanligum reglum um arbeiðstíðir og ikki arbeiða eftir nakrari fastari skipan.
2. Persónar í leiðandi størvum, ið vegna serkunnleika ella líknandi viðurskifti hava eitt serligt sjálvstøðugt starv.
3. Umboðssølufólk, ið arbeiðsuttan fyri sítt fasta arbeiðspláss.

Arbeiði, sum kunnu vera vandamikil fyri trygd og heilsu

Fyri arbeiði, sum kunnu vera vandamikil fyri trygd og heilsu, hevur landsstýrismaðurin heimild til at áseta reglur um avmarkaða arbeiðstíð.

Börn og ung undir 18 ár

Arbeðstíðin skal fyrri øll ung skipast soleiðis, at hon hóskar til aldur, førleika og menning hjá tí unga, so at arbeiðið kann úttinnast trygðarliga og heilsuliga fult forsvarligt.

Ung undir 17 ár

Ung undir 17 ár mugu ikki arbeiða meir enn 10 tímar um dagin.

Ung undir 17 ár skulu helst ikki arbeiða millum kl 24:00 og 06:00. Tó kunnu tey í styttri tíðarskeiðum arbeiða um náttina.

Um dagliga arbeiðstíðin fer upp um 4½ tíma, skulu undir undir 17 ár hava ein steðg uppá í minsta lagi 30 minuttir. Steðgurin skal liggja hósandi í mun til arbeiðstíðina og helst vera samhangandi.

Hvíldartíð fyrri ung undir 17 ár

Ung undir 17 ár skulu hava eina samhangandi hvíldartíð uppá í minsta lagi 12 tímar í samdøgrinum.

Hvíldartíð fyrri ung undir 15 ár

Ung undir 15 ár skulu hava eina samhangandi frítíð uppá í minsta lagi 14 tímar í samdøgrinum.

Frísamdøgur

Frísamdøgur skulu skipast soleiðis, at tey eru hósandi fyrri tey ungu við atlit til aldur og tað arbeiði, hesi útinna. Frísamdøgríð skal altíð verða skipað soleiðis, at tey eru heilsu- og trygðarliga fult forsvarlig.

Frísamdøgur fyrri ung undir 17 ár

Fyrri hvørji 7 samdøgur skulu ung undir 17 ár hava tvey samhangandi frísamdøgur.

Lærlingar

Um talan er um lærlingar við góðkendum lærusáttmála, kann arbeiðstíðin í einstøkum førum, tá ið arbeiðsumstøðurnar krevja tað, vera í mesta lagi 12 tímar.

Lærlingar við góðkendum lærusáttmála kunnu arbeiða um náttina, um náttararbeiðið er ein liður í læruni.